

РАБОТНО УПАТСТВО

За постапка при земање на примарни примероци РУ 5.4/3

1. ЦЕЛ

Цел на ова работно упатство е да се одредат правата, обврските и постапките кои се однесуваат на земањето на примарни примероци на биолошки материјал. На овој начин преку оваа пред аналитичка фаза се гарантира точноста, сигурноста и доверливоста на понатамошните испитни активности и изработка на финален резултат од анализи на биолошки материјал од акредитацискиот опсег.

2. ОПСЕГ

Ова работно упатство ги опфаќа постапките од пред аналитичката фаза за земање на примарни примероци. Конечната одговорност е на Директорот на ПЗУ Дијагностичка биохемиска лабораторија, микробиолошка лабораторија и лабораторија по молекуларна дијагностика „БИОТЕК ЛАБОРАТОРИЈА“, а тој делгира обврски и права на Раководителот на Лабораторијата, Техничкиот менаџер.

3. ОПИС

ПЗУ Дијагностичка биохемиска лабораторија, микробиолошка лабораторија и лабораторија по молекуларна дијагностика „БИОТЕК ЛАБОРАТОРИЈА“ е целосно оспособена за земање на примероци од биолошки материјал како дел од постапките од пред аналитичката фаза што е барано со законски акти и/или одредбите на МКС ИСО 15189:2013.

Земање примероци во ПЗУ Дијагностичка биохемиска лабораторија, микробиолошка лабораторија и лабораторија по молекуларна дијагностика „БИОТЕК ЛАБОРАТОРИЈА“

3.1.1 Во ПЗУ Дијагностичка биохемиска лабораторија, микробиолошка лабораторија и лабораторија по молекуларна дијагностика „БИОТЕК ЛАБОРАТОРИЈА“ примероците ги зема лаборант со соодветно завршено образование и/или со положен државен испит, притоа тој се придржува кон следното:

- Користење материјали за еднакратна употреба
- Задолжително носење на заштитни ракавици, мантил или заштитна униформа (заштитна маска - во период на ширење на капкови заразни заболувања)
- При венепункција употреба на апаратот Vein Viewer-Flex
- Припрема на пациентот со дезинфекција на зоната за венепункција или јагодицата со 70% алкохол
- Време на стегање на надлактицата со **Esmarch** повеска - не подолго од 1 минута задолжително користење на вакуум систем на епрувети-садови за еднакратна употреба при земање на крв
- Задолжително користење на пластични садови за еднакратна употреба при земање на урина
- Задолжително обележување на сатовите со примероци според соодветната лабораториска евиденција
- Задолжително депонирање на искористениот материјал (игли за венепункција, ланцети, беби системи, садови за урина и фецес, брисеви и сл.) во обележан сад за медицински отпад

3.1.2 Секој земен тест примерок се обележува со име и презиме на пациентот

3.1.3 Специфичности

МКС ISO 15189:2013

3.1.3.1 Брисеви за бактериолошки и миколошки и молекуларни испитувања:

- Брисевите треба да бидат стерилни, дакронски или памучни, поединечно запакувани и со запечатено капаче.
- На секој брис пред земање се пишува името на пациентот и лабораторискиот број.
- Брисот се зема од соодветната локализација, според препораките од лекарот што го упатил пациентот.
- Земениот брис се транспортира до микробиолошката или молекуларната лабораторија во рок од 2 часа (ако транспортот е на собна температура).
- За транспорт кој трае од 2 до 72 часа се користат брисеви со медиум за транспорт – AMIES на собна температура, а за молекуларни испитувања се користи физиолошки раствор.

3.1.3.2 Брисеви за специфични испитувања:

- Брисеви за испитување на хламидии - важат општите правила за земање на брисеви, освен кога транспортот трае од 2 часа до 72 часа, тогаш се користат АМИЕС брисеви со медиум за *Chlamydia trachomatis* на собна температура. За детекција на *Chlamydia trachomatis* на молекуларно ниво се користат суви брисеви или брисеви со физиолошки раствор.

3.1.3.3 Брисеви за испитување на микоплазми - Важат општите правила за земање на брисеви, освен кога транспортот трае од 2 часа до 24 часа, тогаш се користат транспортни медиуми за микоплазми според упатството на производителот.

3.1.3.4 Фецес за бактериолошки испитувања

- Примерок на фецес се зема веднаш по дефекација. Се зема околу 1 cm³ фецес од повеќе места (се бираат слузави, крвави, гнојни делови на фецесот). Тој се става во стерилно шишенце со капак и веднаш се испраќа во лабораторија.
- Доколку е потребно повеќе од 4 часа за фецесот да стаса до лабораторија, тогаш тој се конзервира во пуфериран глицерол.

3.4 Постапка со пациент при колабирање:

- Пациентот се поставува во лежечка положба со главата свртена на страна
- Долните екстремитети се свиткуваат во колената на нагоре
- Под носот му се става памук со алкохол и се попрскува лицето со вода
- Потоа се дава засладена вода и се мери притисок и пулс
- Пациентот се испраќа откако ќе се утврди дека состојбата му е подобрена